

עת"א 7724/06/20 - ניר כוכבי נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית משפט המחוזי מרכז-לוד

עת"א 7724-06-20 כוכבי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני כבוד השופט עידו דרואן-גמליאל
עותר ניר כוכבי (אסיר)
נגד
משיבים
1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
2. מדינת ישראל

ב"כ הצדדים:
ב"כ העותר עו"ד קובי אבוטבול
ב"כ המשיבים עו"ד הינד נבאלסי (פמ"מ)
החלטה

לפני עתירת האסיר, שהורשע בפלילים ונדון למאסר שעתיד להסתיים לכל המאוחר ביום 23.09.20, לצאת לחופשה מיוחדת לפי תקנות שעת החירום (נגיף הקורונה החדש) (חופשה מיוחדת לאסיר), התש"ף - 2020.

המסגרת הנורמטיבית:

- ביום 27.3.20 נכנסו לתקפן תקנות שעת החירום (נגיף הקורונה החדש) (חופשה מיוחדת לאסיר), התש"ף - 2020 [להלן - התקנות].
- לצד התקנות תוקן סעיף 36 לפקודת בתי הסוהר ונקבע, כי הנציב או סוהר בכיר בדרגת גונדר שהוסמך לכך, רשאי באישור השר ובתנאים לתת לאסיר חופשה מיוחדת שלא תעלה על 30 ימים [להלן - חופשת קורונה]. למעשה, משמעותה של חופשה זו היא הקדמת שחרור ממאסר.
- בהתאם לתקנות ולתיקון פקודת בתי הסוהר, עודכן ביום 29.3.20 נוהל השר "חופשות אסירים" 02.2.01 ובו נקבע כי על הליך הוצאת אסיר לחופשת קורונה יחולו הוראות סעיף ט(1) שבפרק ב' לנוהל, תוך ציון ס"ק רלוונטיים, וכן הוראות פרקים י"ב ו"ג, והכל "בשינויים המחויבים".
- כן תוקנה פק"ץ 04.40.00 "חופשת אסירים" [להלן - הפקודה], ותוקנה שנית ביום 2.4.20:
- בסעיף ט(1)(ה) נקבע שלפני הגורם המוסמך תובא המלצת מפקד בית הסוהר, לרבות התייחסות למידת הסכנה הנשקפת לציבור או לאסיר במידה ויצא לחופשה.
- בפרק י"ד לפקודה, שנוסף ביום 2.4.20, נקבעו כללים נוספים להדרכת שיקול דעתו של הגורם המוסמך, ובין היתר, הובהר כי הגורם המחליט רשאי לאשר חופשת קורונה לאסיר. באותה עת תוקן גם סעיף ט(1)(ו),

עמוד 1

בו נקבע במפורש ש"לצורך קבלת החלטה תובא בפני הגורם המוסמך חוות דעת מודיעין שב"ס בצירוף עמדת אח"מ/קמב"ס...". עוד נקבע שהחלטת הגורם המוסמך תתקבל רק לאחר שנשקלו כלל השיקולים הרלוונטיים, לרבות עמדת משטרת ישראל בנוגע לסיכון אפשרי לשלום הציבור כתוצאה מאישור החופשה.

7. ברע"ב 3913/20 **סרוילק טייב יוסי נ' שב"ס** (2020) הטעים בית המשפט העליון כי "חופשת קורונה", ככל חופשה ממאסר, נתונה לשיקול דעת שב"ס. הפעלת שיקול הדעת מחייבת להידרש לכלל השיקולים הרלבנטיים, בכלל זה גם מידת הסכנה הנשקפת לציבור או לאסיר אם יצא לחופשה".

המשיבים מתנגדים לבקשת העותר, הן מחמת כישלונם לעמוד בתנאי-סף מחויב, והן לנוכח נסיבות פרטניות.

האם עומד העותר בתנאי הסף?

1. סעיף 36(3) לפקודת בתי הסוהר קובע תנאי סף, שרק בהתקיימם במצטבר ניתן לבחון את זכאותו של אסיר לחופשת קורונה. בין תנאים אלו מחייב סעיף 36(3)(ב) שהאסיר "לא הורשע ב"עבירת מין או אלימות חמורה" כהגדרתה בחוק זכויות נפגעי עבירה, תשס"א-2001...". הגדרתן של עבירות אלו נעשתה במנייתן בתוספת לחוק;

2. העותר מרצה עונשו בגין הרשעתו בעבירה של סיוע לשוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) בצירוף סעיף 32 לחוק העונשין, תשל"ז-1977;

3. הכל מסכימים, כי שוד בנסיבות מחמירות הוא 'עבירת אלימות חמורה' - אך מה דינו של סיוע לעבירה זו, כשעונשו המקסימאלי הוא מחצית מעונשה של העבירה המוגמרת, לפי סעיף 32 הנ"ל, והוא אינו נזכר בתוספת הנ"ל?

4. המשיבים נסמכים על הוראותיו של סעיף 34ד לחוק העונשין הנ"ל, שכותרתו "תחולת דין העבירה" ותוכנו - "מלבד אם נאמר בחיקוק או משתמע ממנו אחרת, כל דין החל על הביצוע העיקרי של העבירה המושלמת חל גם על נסיון, שידול, נסיון לשידול או סיוע, לאותה עבירה";

5. העותר עונה בשלושה ראשית, יכול המשיב לסטות מהנחיותיו-שלו; שנית, המשיב אישר חופשות במקרים דומים, ומדוע יגרע חלקו של העותר דווקא; ושלישית, טועים המשיבים בפרשנות הדין, ובפרט כשאננם דבקים בפירוש אפשרי המקל עם העותר, כנדרש בסעיף 34כא לחוק הנ"ל;

6. לטעמי, הצדק עם המשיבים, כפי שכבר קבעתי בעת"א 62320-05-20 **כספי נ' שב"ס** (2020):

א. סעיפי העבירות המנויים בתוספת לחוק זכויות נפגעי עבירה הנ"ל, שהם המגדירים עבירת מין או אלימות חמורה, אינם כוללים התייחסות לעבירות נגזרות או לצדדים לעבירה - מנסה, מסייע וכיו"ב - אך אין לגזור מכך כי המחוקק התכוון להוציא מכלל ההגדרה את העבירות הללו. אין הדבר הולם את מטרת החוק^[1] וכוונת המחוקק, ופרשנות אחרת איננה סבירה;

ב. סעיף 34 הנ"ל מיישב כל ספק, משאינו מוגבל לגדרי חוק העונשין בלבד ואף לא לדין הפלילי במובנו הרחב-יותר: כך עולה מלשונו הברורה, וניתן ללמוד זאת מדברי ההסבר, המתייחסים גם לפעולה מנהלית של חנינה (מובא בספרו של י' קדמי **הדין בפלילים - חוק העונשין חלק ראשון** [תשס"ה-2004], ע' 405);

ג. נמצא אפוא, שדין סיוע כדין עבירה מוגמרת, ואם זו 'עבירת אלימות חמורה' אזי גם הוא נושא כתם-קלון זה;

ד. ואכן, קרו מקרים בודדים שבהם זכו אחרים, במצב דומה לזה של העותר, בחופשה הנכספת. אין להסיק מכך אפליה פסולה, אלא מדובר בעליל בטעויות שאירעו בעיצומה של מגיפה ואגב קליטתן המהירה של הוראות חדשות. כפי שנאמר במקרה קרוב אחר - "אין אנו רשאים לתקן טעות בטעות, בניגוד להוראות הדין המפורשות" [רע"ב 3909/20 **אמסלם נ' שב"ס** (2020)];

7. העותר אינו עומד בתנאי הסף, ודין העתירה להידחות.

סוף-דבר:

העתירה תידחה בשל אי-עמידה בתנאי סף. הדיון בנסיבות הפרטניות של העותר מתייטר, אך אציין שגם סיכויי להסתיים לשביעות רצונו של העותר אינם מובהקים.

ניתנה היום, ב' תמוז תש"פ, 24 יוני 2020, בהעדר הצדדים.

סעיף 1 לחוק זכויות נפגעי עבירה: "חוק זה מטרתו לקבוע את זכויותיו של נפגע עבירה ולהגן על כבודו כאדם..." - מה טעם יש להוציא מחסות החוק את מי שנפלה קרבן 'רק' לנסיון אונס, או לתת חסינות מפניו למי ששידל לרצח או סייע לשוד?

[1]